

Nr 617

Av herr **Hagberg m. fl.**, om utredning i syfte att förverkliga den fulla sysselsättningen m. m.

60-talet kommer att resa en rad problem inför vårt folk. Stora möjligheter till ekonomiska, politiska, sociala och kulturella framsteg kommer att yppa sig. Samtidigt kommer sannolikt det kapitalistiska systemets destruktiva egenskaper att framträda på ett nytt sätt jämfört med den hitillsvarande efterkrigstiden.

De stora möjligheterna öppnas i samband med ett ömsesidigt erkännande av den fredliga samlevnadens respektive den ekonomiska tävlans förverkligande. Varje steg på nedrustningens väg, och den måste beträdas om inte de höga rustningarna skall leda till en världskatastrof, kommer att ställa mäktiga resurser i den fredliga utvecklingens tjänst. Lika mycket kommer utvecklingen av atomenergien, automatiseringen och den kemiska produktionens utveckling att betyda för att mångdubbla betingelserna för ett rikt mänskligt liv. En planmässigare produktion och omfattande nationaliseringar av viktiga produktionsgrenar öppnar nya möjligheter att försvaga kapitalismens destruktiva krafter.

Detta senare är dock inte liktydigt med att likvidera desamma. De hör samman med det kapitalistiska produktionssystemet. På grund av dettas dominans i den starkt minskade kapitalistiska sektorn av näringslivet sett i världsomfattning och de borgerliga partiernas dominans i en rad utslagsgivande kapitalistiska länder, särskilt USA och Västtyskland, kommer de ekonomiska krafternas "fria spel" att leda till nya och skärpta ekonomiska kriser. Samtidigt måste man befara, att den permanenta massarbetslösheten, såsom vi kände den före det andra världskriget, återigen blir en väsentlig företeelse, beroende på dels den relativt krympande kapitalistiska marknaden och att den starka blodavtappningen i de arbetsföra årsklasserna håller på att motverkas av de mångtaliga ungdomsårsklasser som nu överallt träder in i produktiv ålder. Även automationen kan medföra en växande arbetslöshet.

Dessa företeelser kommer också att verka i Sverige. Men destruktiva krafter kan också motverkas av konkreta statliga åtgärder, av arbetarrörelsens samlade ansträngningar och ett verkligt arbetarinflytande över samhällsarbetet och företagens dispositioner. Det är med hänsyn härtill av stor betydelse att problemen kartlägges, att ett perspektiv för 60-talet upp-

ställes, att låt-gå-systemet övervinnes och ersättes med en konstruktiv arbetsplan, att kort sagt hela den samhällsliga verksamheten, produktionen, näringslivet som helhet, företagens utbyggnad och dispositioner inordnas i ett större sammanhang. Det innebär också att den statliga *finanspolitiken* blir långsiktig och att systemet med årliga nya skatter bytes ut mot ett system som lägger finansieringen av statsutgifterna på företagen, de stora förmögenheterna och de stora inkomsterna. Det innebär slutligen att i den mån massarbetslöshet framträder de bärkraftiga kapitalistiska företagen påläggas det ekonomiska ansvaret därför.

Med hänvisning härtill hemställas,

att riksdagen i skrivelse till regeringen hemställer om en skyndsam utredning av här angivna problem i syfte att under 60-talet förverkliga den fulla sysselsättningen, en betydande allmän standardhöjning, likvideringen av bostadsbristen, kvinnornas likaberättigande på samhällslivets olika områden och allmän övergång till 40 timmars arbetsvecka.

Stockholm i januari 1960

H. Hagberg

Knut Senander

Henning Nilsson

Helmer Holmberg

Gustav Johansson